

Manifest van en informatie over het Democratisch Energie Initiatief

De Initiatiefgroep van het Democratisch Energie Initiatief NL is breed samengesteld: Wetenschappers, bestuurders, en ook vakbondsmensen ((FNV) met verschillende achtergronden. De FNV Noord ondersteunt het initiatief. In het FNV vakbondshuis van Groningen en Utrecht vonden onze werkconferenties plaats. Met onderstaand manifest is een eerste alertering uitgegaan naar alle gemeenten en waterschappen. Daarop zijn veel reacties binnengekomen. Er is bij de lokale gekozen bestuurders een breed gedragen gevoel dat lokale democratie, autonomie en energiepolitiek samen moeten gaan.

Diverse wetenschappelijke disciplines zijn in het initiatief vertegenwoordigd: Ecologie, Biomassa, Kernenergie, circulaire economie, etc.

Het verbinden van wetenschap en democratie is een doel van het initiatief. Er is in NL niet sprake van een samenhangend energiebeleid. De huidige energiepolitiek wordt gevormd door een lobbycratie en wordt beheerst door economische machten en perverse prikkels.

Daar wil het Initiatief een politiek neutraal alternatief voor zijn. Een alternatief voor de huidige energiepolitiek. Dat de FNV Noord van begin af aan bij het DEI betrokken is, is gelegen in het behoud van onze welvaarts- en rechtsstaat, die door de huidige energiepolitiek scherp onder druk staat.

Zie hieronder de informatie en standpuntbepaling in het Energiemanifest aan de raden en waterschapsbesturen van 29 augustus 2018.

Het initiatief wil alle wetenschappelijke kennis toegankelijk en bespreekbaar maken voor een duurzaam energiebeleid.

Onderwerpen als CO2, waterstof, geothermie, warmtepompen, elektrische auto's, van het gas af, etc worden regelmatig behandeld en becommentarieerd.

Van het onderstaande manifest - voorbeeld Venlo - is een indentiwke inhoudelijke versie aan alle 380 gemeenten en 21 waterschappen verstuurd.

Manifest aan de gekozen gemeenteraden en waterschapsbesturen

***Den Haag/Leeuwarden/Barendrecht/Nieuwegein/Monnickendam/Hazerswoude-
Rijndijk/Veendam/Emmen 29 augustus 2018***

Aan de raad van de gemeente Venlo

Geachte raad,

Wij richten ons met dit manifest tot u. Tevens zenden wij het aan alle gemeenteraden en waterschapsbesturen in Nederland.

Wat is het doel van dit manifest?

1 - Dit manifest roept op tot een op democratische wijze, dus met zeggenschap van de burger, tot stand gekomen energiebeleid. Een beleid van onderop, waarin de

gemeenteraden en waterschapsbesturen volop hun democratische positie kunnen waarmaken. Wij staan voor een andere aanpak, ter vervanging van het huidige aan de klimaattafels tot stand gekomen beleid dat volledig vastgelopen is. Diverse wetenschappers en deskundigen op energie/klimaat gebied werden en worden geweerd van deze klimaattafels. Dat leidt tot een tunnelvisie. In ons manifest geven wij wel de alternatieven voor een ander beleid.

Wij sluiten de recente studie van Professor Pieter Lukkes bij die onder meer pleit voor een loskoppeling van energie- en klimaatbeleid.

Het klimaattafelproces is een lobbycratie en voltrekt zich buiten de democratische besluitvorming. Financieel-economische machten en institutionele belangen domineren het beleid. Deze 'profitocratie' willen wij stoppen. Wij willen het energiebeleid volledig terugbrengen onder de democratische besluitvorming. Zoals het hoort in onze democratische rechtsstaat.

2 - De regering is van plan om ons land in energieregio's op te delen. In die regio's worden gemeenten geclusterd. De regio's, en daarmee de gemeenten, krijgen van het rijk energiedoelen en middelen (bv windturbineparken) opgelegd en dreigen op een oneigenlijke wijze te worden gecommitteerd aan de EU- doelen. Daardoor kan het rijk op basis van de Wet NERpe aan gemeenten aanwijzingen en boetes opleggen ingeval het rijk de Europese energiedoelen niet haalt. Hetgeen het geval zal zijn in 2020. Hiertegen willen wij waarschuwen.

3 - De lokale democratie en lokale autonomie worden door de hierboven geschetste ontwikkelingen aangetast. Het betekent een inbreuk op onze democratische rechtsorde en een verstoring van de keten EU/Rijk/Provincie/Gemeenten- Waterschappen/Burger. Dit en de verzwaring van de lasten voor alle betrokkenen op lokaal en regionaal niveau slaat het draagvlak onder het beleid weg. Tegen de afkalving van het draagvlak voor een duurzame energiepolitiek en tegen de uitholling van de lokale democratie willen wij een dam opwerpen. Wij willen een duurzaam energiebeleid stimuleren dat samenhang heeft en realistische doelen stelt. En dat in sociaal opzicht rechtvaardig uitpakt. Met ons manifest willen wij het debat hierover lostrekken.

Wij verzoeken u ons manifest te agenderen in uw raad.

Aan uw griffie richten we het verzoek deze te plaatsen als ingekomen stuk op de LIS en deze mail met bijlagen door te zenden aan de leden van de raad.

Het Democratisch Energie Initiatief,

namens deze,

*Lies Zondag
Prof. Dr. Pieter Lukkes
Dr. Kees le Pair
Dr. Fred Udo
Ir. Jeroen Hetzler
Rob Nijssen
André van den Berg
Ir. Kees Pieters,
Drs. Nico Broekema, [0614577742](tel:0614577742)*

=====

29 augustus 2018

Democratisch Energie Initiatief: geen klimaatboetes voor gemeenten en waterschappen

Een door burgers en gemeenteraden gedragen energiebeleid moet het alternatief worden voor het huidige, vastgelopen energiebeleid

Realistisch duurzaamheidsbeleid kan niet zonder democratische besluitvorming op lokaal niveau. En evenmin zonder samenhangende, wetenschappelijke onderbouwing. Beide ontbreken in het huidige rijksbeleid. Het Nederlandse klimaat-en energiebeleid is vastgelopen.

Dit leidt tot klimaatboetes, als gevolg van het niet halen van EU- doelen. Het rijk zal proberen deze boetes af te wentelen op de lagere overheden.

Het Democratisch Energie Initiatief roept gemeenteraden en waterschapsbesturen op hier alert op te zijn en alternatieven te scheppen voor het huidige top-down beleid.

Geest en doelen van het Klimaatakkoord tonen gebrek aan samenhang

De geest van het Klimaatakkoord volgens Nijpels: 'We moeten alles doen, alles proberen, iedereen moet meedoen'. Dit vat de praktijk treffend samen: een totaal gebrek aan samenhang.

De Algemene Rekenkamer signaleerde in 2015 dat het Ministerie van EZK grootschalig investeerde in energie-infrastructuur, zonder maatschappelijke kostenbaten-analyse. Sindsdien is niets veranderd. Ongerichte investeringen leiden tot verspilling van miljarden. Vaak aan plannen die burgers en gemeenteraden niet willen, zoals windturbine- en zonneparken.

Het huidige beleid faalt

Het ministerie van EZK gaf vorig jaar 9 miljard uit, dit jaar 13 miljard, aan de energietransitie. Om deze miljarden wordt intensief gelobbyd.

Biomassa, het ware verhaal

Schieten we er wat mee op? Een groot deel van de Nederlandse duurzaamheidsdoelen wordt ingevuld met biomassa. Grootschalige biomassa is een ramp vanuit oogpunt van CO₂-uitstoot, verstandig grondgebruik en bosbehoud. Krachtige lobby's zorgen desondanks voor continuering van dit schadelijke en kostbare beleid.

Huidig beleid m.b.t. biomassa leidt juist tot veel meer CO₂-uitstoot

Het gebruik van biomassa in centrales veroorzaakt veel meer CO₂-uitstoot per eenheid van energie gegenereerd dan kolen, gas of olie gestookte generatie. Zolang er wereldwijd meer bossen geroid worden dan aangeplant zorgt de huidige beleidspraktijk van biomassa voor versnelling van de CO₂-toename in de atmosfeer. Wij roepen u op uw invloed aan te wenden en druk uit te oefenen opdat hieraan een eind gemaakt wordt.

Wind- en zonenergie geen oplossing

In brede kring is bekend dat zon- en windenergie zonder adequate opslag fossiele stroom niet kunnen vervangen. Het Klimaatakkoord geeft hier geen rekenschap van. Terwijl op systeemniveau een adequate analyse ontbreekt, profiteren energiebedrijven van zware oversubsidiëring.

Eén Chinese producent van zonnepanelen, Powerfield, heeft vorig jaar 2 miljard aan Nederlandse subsidie binnengehaald. China profiteert grootschalig van onze politiek, terwijl het klimaat er niets mee opschiet. Deze verspilling staat in schril contrast met de tekorten van gemeenten in het sociale domein.

Democratisch tekort

Gemeenten, gemeenteraden en burgers worden in Nederland stelselmatig buitenspel gezet door de Rijkscoördinatieregeling (RCR), de Crisis- en herstelwet (Chw) en de zogenaamde 'slechts zelfbindende' werking van structuurvisies. Die zelfbindende werking wordt doorkruist doordat de RCR van rechtswege van toepassing is. Het rijk weet dus van tevoren dat burgers en gemeenten/gemeenteraden toch niet in beroep kunnen tegen een rijksstructuurvisie. Daarom deugt de Uniforme Openbare Voorbereidingsprocedure hier niet. VNG en IPO werken aan dit systeem mee. Het is zaak dat gemeenteraden 'hun' VNG hierop aanspreken.

Gemeenten en waterschappen zijn er niet voor de subsidieobby

Om het democratisch tekort en gebrek aan lokaal draagvlak te verhullen wordt door rijk en klimaatlobby geschermd met 30 energieregio's, als zouden daar voortaan de taakstellingen uitgedacht mogen worden.

In werkelijkheid worden via een technocratisch proces aan deze energieregio's de door EZK uitgedachte taakstellingen opgelegd, waardoor Europese boetes op gemeenten en waterschappen verhaald kunnen worden.

Onze oproep aan gemeentes en waterschappen is dan ook helder:

- Geef geen medewerking aan onjuiste besluiten en scenario's van de rijksoverheid;
- Zie af van de plannen voor grootschalige windturbineparken en/of werk daar niet aan mee
- Voorkom dat Europese klimaatboetes worden doorvertaald naar gemeenten en waterschappen
- Verdedig de lokale autonomie en democratie

Het Democratisch Energie Initiatief

Lies Zondag, Veendan
Jeroen Hetzler, Hazerswoude-Rijndijk
Rob Nijssen, Barendrecht
Markus Vrieling, Groningen
André van den Berg, Den Haag
Bart Noordermeer, Westland
Alle Tepper, Borger-Odoorn
Kees le Pair, Nieuwegein
Fred Udo, Monnickendam
Ger Kiers, Groningen

Kors Bos, Hilversum
Tjip Koopmans, Gasselte
Kees Pieters, Barendrecht
Leffert Oldenkamp, Wageningen
Hugo Matthijssen, Beilen
Eduard Harinck, Mijnsheerenland
Karel Wakker, Mijnsheerenland
Pieter Lukkes, Leeuwarden
Louw Feenstra, Rotterdam
[Gerard Cox](#), Mijnsheerenland
Suzan Hofstede, Gieterveen
Hans Haringa, Eext

Fred Jansen, Schagen

Nico Broekema, Emmen

Informatie over de initiatiefgroep

De initiatiefgroep bestaat uit mensen (uit uiteenlopende disciplines en met verschillende achtergronden) die het gebrekkige democratisch gehalte van en de ontbrekende samenhang in het energiebeleid willen opheffen.

Het bevorderen van een sterkere informatiepositie van gemeenteraden en regionale/lokale actoren is onderdeel van deze missie. Ondermeer door middel van symposia en werkconferenties.

De initiatiefgroep maakt analyses van het energie-en klimaatbeleid. Met name t.a.v. de gevolgen voor de gemeenten en waterschappen voor het fysieke en sociale leefklimaat, de regionale economie en voor de lokale democratie/autonomie.

De initiatiefgroep werkt ook in EU-verband met deskundigen en lokale actoren samen. De bekende film- en documentairemaker Marijn Poels (Berlijn) maakt bijv. deel uit van de initiatiefgroep. De initiatiefgroep gaat onder meer met raadsleden van Helsinki en Finse energiedeskundigen dit najaar een symposium beleggen over het stedelijk energiebeleid en de daarmee verbonden maatschappelijk-sociale impact.

Bijlage:
Studie van professor Pieter Lukkes:

Pleidooi voor ontkoppeling energie- en klimaatbeleid

Prof. Pieter Lukkes (Leeuwarden-NL), lid van onze initiatiefgroep, publiceerde 24/8/18 een studie over de valse schijn en onhoudbaarheid van het huidige energiebeleid van de overheid. Hij neemt stelling tegen de lobbycratie (profitocratie) en de economische machten die op energiegebied het overheidsbeleid domineren.

Professor Lukkes stelt:

“De combinatie van energie- en klimaatbeleid is zinloos. Wat wij nodig hebben is een totaal

ander klimaatbeleid en - los daarvan- een totaal ander energiebeleid.

Het is “extremely likely” dat dit andere beleid voorkomt dat er honderden miljarden euro’s nutteloos worden uitgegeven en dat tevens wordt voorkomen dat de verarming bij ons zal toeslaan.”

Inlichtingen over het Democratisch Energie Initiatief

Nico Broekema, [0614577742](tel:0614577742)

Rapport Gezichten van beleid

Pieter Lukkes:

“Als in ongewijzigde vorm met de huidige energiewetgeving wordt doorgeshaard dan zal dat voor heel veel mensen erg onaangenaam worden.

Op dat moment wordt het spannend of het beleid binnen of buiten het parlement wordt bepaald. Zeker is echter dat het huidige beleid van ondermaatse kwaliteit is; dus veel beter kan.

Pieter Lukkes”.